

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravištvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravištvo naj se blagovolijo pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Ljudevit Gaj.

U kólu su svi Hrvati
Stare države,
Stare slave vjerni brati
Z Like, Krbave,
Kranjci, Štajer, Gorotanci
I Slavonija,
Bosna, Srbi, Istrijanci
Ter Dalmacija.

Lj. Gaj.

V prijazni Krapini, v lepem hrvatskem Zagorju, razkrili bodo jutri spomenik možu, ki je bil nekdanji član in ljubljén v Hrvatih in Slovencih, potem pa mnogo let pozabljen, tako da ga pozna sedanja generacija le slabo ali nič.

Ljudevit Gaj! Kako čaroben upliv je imelo to ime tedaj, ko so se narodi slovanski na jugu jeli zavedati svoje narodnosti in svojih političkih pravic! Kako so trepetali nasprotniki, kadar so čuli to ime, trepetali jeze in strahu.

Ljudevit Gaj rodil se je v isti Krapini, kjer mu razkrijejo jutri spomenik, in sicer dne 20. julija l. 1809. Studiral je v Varaždinu in v Karlovcu gimnazijo, potem pa dovršil pravniške nauke na vseučiliščih na Dunaji, v Gradcu in končno v Pešti. V madjarski prestolnici seznanil se je Gaj s slavnim pesnikom slovanske vzajemnosti z Janom Kolárjem. Pesnik „Slavy dcere“ razvnel je v duši mladega in nadarjenega svojega prijatelja ogenj domoljubja ter ga naučil za slovansko idejo in za narodni preporod hrvatski. Gaj navzel se je teh idej hitro in še začel zanimati za slovanstvo sploh posebno pa za narodne pravice hrvatske. Videč pa, da z državnopravnimi disertacijami ni mogoče vzbuditi naroda hrvatskega iz dolgoletne duševne in narodne letargije, ukrenil je Gaj ustanoviti hrvatski list ter se preselil v Zagreb. Leta 1835. začel je izdavati „Novine hrvatske“, in s tem listom začelja se nova doba v političkem in duševnem življenju južnih Slovanov, ona doba, v kateri je bil najsijajnejši pojav naš Ljudevit Gaj sam.

Hrvatska narodna zavest vsplamtela je vsled Gajevega delovanja znova, in presnovala vse javno

življenje na Hrvatskem. Cvet naroda hrvatskega oklenil se je Gaje, poznejšnji kardinal-nadškof Haulik, grof Drašković in mnogi drugi odličnjaki pridružili so se mu in ga podpirali z vsem svojim ugledom. Visokim idejam Gajevim o slovanski vzajemnosti pa to še ni zadoščalo. Zmatral se je poklicanega, da združi vse južne Slovane duševno in političsko, in uvažuje jezikovne, verske in političke razlike, uvažuje, da so se ti narodi v dolgih stoletjih hlapčevanja odtujili drug drugemu, ukrenil je Gaj ustanoviti jim skupno pisavo, skupen jezik in skupno ime.

Tako se je rodil ilirizem!

Že leta 1836. prekrstil je Gaj svoj list v „Novine ilirske“, začel polagamo uvajati štokavščino, mesto prejšnje v Zagrebu domače kajkavščine, nadomestil dosednji hrvatski po madjarskem uzoru prirojeni pravopis z novo po češkem pravopisu sestavljeno azbuko, z gajico, ki jo pišemo še dandanes Hrvati in Slovenci in osnoval svojemu listu literarno prilogo „Danico ilirsko“.

Seme, zasajeno po Gaju, rodilo je krasen sad!

Hrvatski rodoljubi pridružili so se Gaju in začeli razširjati ideje njegove, Srbi ostali so sicer hladni, ne pa Slovenci. V nas dvignil je ilirski slavček Stanko Vraz zastavo jugoslovanske vzajemnosti in zbral pod njo malone vse tedanje narodnjake slovenske.

Miklošič, Murko, Davorin Trstenjak in še mnogi drugi bili so naučeni Ilirci ter v besedi in v pisavi, teoretiški in dejanski zagovarjali združitev s Hrvati.

Da se ilirska ideja ni mej nami ukoreninila, da je bil ves v to svrhu zastavljeni trud brezuspešen, temu so bili drugi uzroki, katerih tukaj razpravljati pač ni umestno. Brez vseh posledic tudi v nas ni bil ilirizem, makar je bil le v skromni meri razširjen. Vsprejeli smo gajico ter se tako vsaj v pisavi združili s Hrvati, jeli smo se zavedati svoje skupnosti in pripravljati pot bodočemu političkemu jedinstvu hrvatsko-slovenskemu.

„Danica ilirska“ je zibel, v kateri se je rodila nova književnost hrvatska. ki se je dandanes

tako sijajno razcvetela, ilirizem ustvaril je hrvatsko dramatično, celo vrsto čitalnic in kmetijsko društvo. Ilirci sezidali so v Zagrebu narodno gledališča in l. 1846. narodni dom, ilirizem prešnil je bil ves narod hrvatski, tako da je vlada l. 1844. prepovedala rabo tega naziva, kateri se je potem nadomestil s prirodnejšim imenom „hrvatski“.

Toliki uspehi razširili so slavo Gajevo po vsej domovini in tudi čez nje meje. Gaj je bil voditelj naroda hrvatskega, glavni zagovornik jugoslovanske ideje, katere se je prestrašila celo tedanja absolutistična vlada naša. Gaj je bil prvi mož na Hrvatskem in torej poklican voditi ono zgodovinsko znamenito deputacijo, ki se je poklonila presvetlemu cesarju l. 1848.

Kmalu nato začela se je reakcija. Gaj odpovedal se je javnemu življenju in zročil „Narodne novine“ drugim rokam. Za časa Bachovega absolutizma uvrstil se je Gaj iz neplemenitih častev mej privržence vlade, one vlade, ki je hotela udušiti vsako gibanje narodov slovanskih v Avstriji, in to je prouzročilo Ljudevita Gaja politički bankrot. Sijajen je bil začetek delovanju njegovemu, konec pa žalosten, da ne rečemo sramoten, in ko je umrl dne 20. aprila 1872. leta, umrl je zapuščen in zaničevan.

Čas izleči vse rane in velikodušni narod hrvatski, ceneč po dostojnosti res velikanske zasluge Ljudevita Gaja, postavil je buditelju naroda hrvatskega, stvaritelju ideje jugoslovanske dostojen spomenik. V duhu prisustvujemo tudi mi jutrišnji slavnosti in kličemo s hvaležnimi Hrvati:

Slava spominu rodoljuba Gaja!

Zopet boj proti slovenskim krajnim imenom.

Ni še dolgo tega, kar smo poudarjali, da so začeli Nemci sistematično tajiti njim neljube priče o nekdanji razširjenosti slovenskega naroda in slovenskega jezika. Krajna imena, katerih deblo je dolgo časa veljalo mej učenjaki kot slovensko, tolmačijo

LISTEK.

Nedeljsko pismo.

Neugodno je, kadar človek, imejoč rudeč ovratnik ali sploh kaj rudečega na sebi, sreča jato trgatev oznanjujočih puranov. Vsa rudečekljuna tolpa zadere se hkratu vanj in odurni glasovi se še čujejo, ko je dotičnik že davno mimo njih. Jednako neprijetno, da, celo opasno je, ako človek z razpetim rudečim dežnikom mirno koraka mimo občinskega pašnika, na katerem se pase vaška goved. Jedva je občinski bimec ali bik uzrl rudeči dežnik, že predrzno zaviha svoj rep, pripogne glavo in jo udere nad potnika, da bi ga nasadil na svoje roge. Sreča za potnika, ako je brzih nog in rešilna ograja blizu.

Tudi meni dogodilo se je kaj podobnega. Napisal sem bil preteklo soboto „Nedeljsko pismo“, nič hudega sluteč. Kar prilomasti preteklo sredo v klerikalnem dnevaiku v dopisu „Z Gorenjskega“ zbesnel fanatik z gorjačo in se brez vsega povoda zakadi v me, ne da bi uprašal zakaj, marveč jedino zaradi rudečega dežnika.

Gorenjski gorjačar piše mej drugim: „Ali ste brali sobotni podlistek „Slov. Naroda“? Kaj ne, to mora človek občudovati te lepe lastnosti umazanega

podlistkarja „Slov. Naroda“? Slišite, to more pisati le kak P.—, ali G.— ali S., a pa kak na pol omikan in olikan — recte umazan u.—“ — „Tako umazanega berila nimajo ne židovski, ne lažnjivoliberalni, ne mladočeški „Narodni Listy“, katere „Slov. Narod“ posnema in bere kot evangelij — ne, v tem oziru si more vzeti „Slov. N.“ patent na surovost in umazanost.“

Prečitavši strastni ta izbruh uprašal bode vsakdo, kaj pa je bilo tako groznega v sobotnem podlistku? Prav nič. V prvi polovici govorilo se je o Goriški razstavi in o nedostatih, skandaloznih prostorih gimnazijskega poslopja Ljubljanskega in jaz bil sem toli drzen, da sem predlagal, tega poslopja načrti naj bi se poslali v Gorico na razstavo, g. Povše pa kot tolmač poleg. On zdel se mi je kot strokovnjak sposobna oseba, bil je v Gorici več let ravnatelj slovenskega oddelka, pojde torej izvestno z veseljem tjakaj, da vidi, kako napreduje zavod, kateremu je on več let bil vodja. Kje je v tem le trohica umazanosti? Omenil sem tudi Povšev miravnine, a nesem rekel, je li bila dežela umazana, ker mu ni dovolila višje svote, ali je bil umazan g. Povše, ki je mirovino zahteval in tudi dobil. V tej zadevi sploh nečem razsojati, slovesno pa odklanjam „epitheton“ umazan, ker ga, kakor mi izvestno pritrdi vse občinstvo, nikakor nesem zaslužil.

Dalje sem bil omenil neke knjižice, v kateri so naslikani in popisani vsi državnozborni poslanci. Pri tej priliki sem dejal, da sta si Klun in Karlon podobna kakor brata in da imata oba okrogla lica, kakor angeljci, ki sodnemu dnevu trobijo. Gorenjskemu gorjačarju tudi to ni bilo po godu. Najbrže bi bil moral pisati, da imata Klun in Karlon štirivoglata lica in da nesta podobna angeljcem, ampak

Naposled sem iz Povšetovega životopisa še navel besede: „Verwaltet seitdem sein Gut Osterberg“, katere je Povše izvestno sam narekoval in najbrže za životopis še plačal par forintov. Kje je v tem kaj umazanosti? Res pa je, da dotlej nesem znal, da je Osterberg tako gromovita graščina, da se g. Povše poglavito bavi z njeno upravo. To mi tem bolj meni more v glavo, ker je Povše dan za dnevom v Ljubljani in ima tukaj in sedaj še na Dunaji toliko posla, da mu ne preostaje časa za Osterberga velikansko knjigovodstvo.

Iz navedenega je jasno, da v mojem podlistku ni bilo prav nič umazanega, nič spodtakljivega. Da se je gorenjski gorjačar vendar spravil s tacimi psovskami na me, pripisovati je njegovi primitivni omiki. Poprej bil je neolikan, sedaj se je pa še pokmetil, a ni postal navaden kmet, ampak zarobljenec prve vrste, kakeršnih se v vsaki vasi vsaj

se sedaj drugače, celo iz romanščine (n. pr. pf. Unterforchner v programih Litomoriške gimnazije l. 1887—89), in priznava se jim k večjemu le še nekak slovensk „zvok“. Kjer pa naši nasprotniki ne morejo utajiti slovenskega izvora krajevnih imen, tam si pa pomagajo z zvijačno trditvijo, da so slovenski le prestave ali spake prvotnih nemških izrazov. To pa ne nasprotuje le zgodovinski resnici, marveč tudi zdravi logiki, ker vsakdo vé, da Slovenci že davno nimajo nobenega upliva več po nemških ali ponemčenih deželah in da torej tudi neso mogli za nemške kraje slovenskih poznavanjan izmišljati, kamo-li v veljavo spravljati.

Dokler Nemci skušajo tajiti slovensk izvor krajevnih imen v deželah, ki so zdaj že popolnoma ponemčene, do tedaj ima taka tajitev le akademiško veljavo in nobene praktične vrednosti. Vse drugače je pa, ako se skušajo iztrebiti slovenska imena v deželah, kjer žive Slovenci z Nemci pomešani, kjer je torej tudi slovenščina po zakonu zajamčen deželni jezik. Tu ni treba braniti slovenskih imen le v tistih krajih, kjer še sedaj Slovenci stanujejo, nego braniti je treba slovenske izraze tudi za že ponemčene kraje in zahtevati, da se jim uradno prizna ista vrednost, kakor nemškim imenom, ter da se jih sme v javnih pismih in uradnih zapisih ravno tako rabiti, kakor nemška.

Na Štajerskem menda do sedaj še ni prišlo niti najhujšemu nemčurju na um, od Slovencev zahtevati, naj pišejo „Graz“ mesto Gradec, ali pa „Leoben“ mesto Ljubno; da, niti „Maribora“ jim ne vzkratujejo, dasiravno je to ime čisto po nemškem „Marpurhu“ prikrojeno. Vse drugače je pa na Koroškem. Tam hočejo Slovence prepovedati rabiti slovenska imena za sedaj že ponemčene kraje in zahtevajo, da imajo izginiti iz vseh javnih imenikov in zapisnikov izrazi: Beljak, Trbiž, Trg, Sv. mesto, Svinec, Sv. Hema itd. itd. Nemci čutijo nekako ponižanje svoje narodnosti, ako vidijo in slišijo, da še sedaj, po toliko stoletjih tujčenja in tlačenja, neso mogli iztrebiti slovenskih krajevnih imen in ne izbrisati sledu, ali po njih mnenji „grdega madeža“, da imajo tudi čisto nemški kraji še vedno pristna slovenska poznavanja.

Že pokojni Urban Jarnik se je po pravici norčeval iz koroških Nemcev, da vsa njih krajevna imena končujejo na „ach“ in „weh!“ Redko najdeš v nemškem delu Koroške ime, ki bi moglo popolnoma zatajiti svoj slovenski izvor. In vender se je našel človek, ki se drzne temu oporekati, ki se drzne zgodovini v obraz biti, akoravno bi jo moral ravno on najbolj spoštovati, ker je arhivar „Koroškega zgodovinskega društva“. A. pl. Jakš (kaj ne, to ime zveni popolnoma nemško?) izdal je letošnje poletje že drugo brošurico proti koroškim Slovincem, ki branijo svojo narodnostno svetinjo in visoko drže narodni prapor v tužnem Korotanu. On sicer taji, da bi hotel s tem politične namene dosežati in imenuje svojo brošuro „eine offene Antwort auf die vom kath. polit. Vereine herausgegebene anonyme Schrift“ etc. S tem pa ne namerava družega, nego izzivati spisatelja prve, v našem listu uvaževane knjižice „Zur Ortsnamenforschung in Kärnten“, da bi svojo brezimnost popustil in se

jeden nahaja in za katerimi s prstom kažejo. To se tudi vidi iz izrazov, s katerimi obklada „Rodoljuba“ in „Novice: „čencanje“, „sleparije“, „revčku se nekako v glavi meša“, „neumno čenča“, „politično nerodne“ itd. Takšen je cvet klerikalne omike. Vonjavni, iz tega naj vsak sam sklepa o klerikalni omiki sploh in o klerikalnih posebej.

Mene tak gorjačar prav nič ne razburi, ker poznam svoje Pappenheimovce in tudi izrek: „Predobro se jim godi.“ Zato sem v tem oziru tako nebrižen, kakor pokojni Andrej Smolé, katerega je naš Prešeren ovekovečil z znano prekrasno pesmijo. Andrej Smolé bil je marljiv strelec in član strelske družbe, po katere pravilih je moral vsak član jedenkrat v letu dati dobiček, za kateri se je streljalo v „ad hoc“ naslikano tarčo. Smolé, ki je imel, mimogredé povedano, mnogo nasprotnikov, priredil je jako izvirno tarčo. Bila je na njej naslikana polna luna, pod njo pa tolpa volkov, psov in maček, ki, se stezaje proti luni, tulijo, lajajo in mi-javkajo, hoteč s tem ustaviti luno. Na dnu pa je bil napis:

„Tul'te, mijavkajte, lajajte!

Mene z mojga pota ne spravite!“

s polnim imenom podpisal. To bi potem planili kot volkovi in ga trgali po vseh strupenih glasilih, katerih kar mrgoli mej ponemčenimi Slovinci, in če je ta pisatelj slučajno v c. kr. službi, spravili bi ga gotovo iz dežele, daleč tja gori na prusko mejo, in sicer samo zato, ker je resnico pisal!

Katoliško-politično in poljedelsko društvo za Slovence na Koroškem je koj spoznalo veliko nevarnost, ki preti naši narodnosti od takega pačenja slovenskih imen, in da prepreči morebitne hude posledice, izdalo je drugo knjižico proti Jakšu pod naslovom „Schlusswort zur Ortsnamenforschung in Kärnten“. Obe dve knjižici prodaja knjigar A. Rauneker po 30 kr., in kdor se zanima za narodno gibanje na Koroškem, temu bodita omenjeni knjižici toplo priporočeni že z ozirom na to, da ne bode imelo omenjeno društvo poleg truda in delovanja še materijalne izgube.

V prvem delu knjižice našteva gosp. pisatelj, kolikrat je pl. Jakš po zraku udaril, mesto po avtorju prve knjižice. Očita mu, da se bolj briga za to, kdo je pisal, nego kaj je pisal. Dokazuje mu, da ni mogel nobene trditve prve knjižice ovreči, nego da si pomaga le zgolj s frazami, n. pr. da je ta prva knjižica pisana „bunt und kraus“. Na nekaterih mestih se pl. Jakš pač umika in olepšuje ali ublažuje svoje napačne trditve ter jih nekako po ovinkih preklicuje. O pokojnem Jarniku izreka preostro, krivično sodbo. V drugi brošuri trdi pl. Jakš več stvari ravno nasprotno, nego v prvi in skuša postaviti se popolnoma na znanstveno stališče, češ: Jaz se ne protivim slovenskim imenom, če so ljudstvu znana in v narodu ukoreninjena, nego jaz se borim le proti skovanim krajnim imenom.“ Ali slovenski pisatelj mu je dokazal, da to ni res, marveč da je ves njegov spis strankarsk, tendencijsen.

Še bolj pereč za g. pl. Jakša pa je drugi del knjižice, v katerem mu dokazuje pisatelj tako rekoč nevednost in nesposobnost za tolmačenje krajnih imen. Ni zadosti namreč opirati se samo na mrtve črke listin, kakor dela pl. Jakš, nego treba je preiskati, kateri je pravi, prvotni izraz za dotični kraj. Spisatelj listin so namreč krivo beležili še celo nemška imena, kamo-li slovenska. Pl. Jakš nema ni pojma o slovenski slovnici, zato ne more razumeti, kako je nastalo iz „v Beljanah“ Vellach in zato izvaja tudi Oslico od „csojen“. Pa tudi iz nemščine mora njegovo znanje kaj plitko biti, drugače bi ne mogel trditi, da je „Eis“ (Led) postalo iz „Eisen“. Tudi zagovarja pl. Jakš mnenje, da bi se morala slovenska krajevna imena dijalektno, ne po književnemu jeziku pisati.

Gosp. pisatelj druge knjižice izjavlja odločno svoje prepričanje, da, ko bi se praktično izveli toponomastični nazori g. pl. Jakša, bi se s tem gotovo škodovalo narodnim pravam koroških Slovencev. Kakor na Češkem, tako se hočejo Nemci tudi na Koroškem obdati z nedotakljivo trdnjavo, katere bi ne smel nihče napadati, sami pa da bi svobodno smeli streljati iz svoje trdnjave na razorožene Slovence. Da se to ne bode zgodilo, k temu je izvestno mnogo pripomogla ravnokar izdana knjižica kat. polit. društva za koroške Slovence. Tistemu, komur je bila namenjena, razpihala je pošteno žrjavico, da mu bode celo zimo zadosti vroče, a tudi njegove pokrovitelje, oziroma tiste, ki g. pl. Jakša naprej rinejo, prepričala bode do dobrega, kako slabega prvoboritelja so si izbrali za svoje krivične namene.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 26. septembra.

Nemščina v Istri.

Svoje dni bil je v Istri italijanski jezik izključno uradni jezik, katerega razširjanje je bilo državne uprave največja, da ne rečemo jedina skrb. Odkar so se pa začeli isterski Slovani zavedati svojih pravic in terjati, da se z njimi govori v njih jeziku, izpremenila so oblastva svojo metodo ovirati slovansko uradovanja, in nadomestila italijanščino v onih krajih, kjer se je stanovniki odločno in vstrajno branijo, z — nemščino. To je gotovo le izraz očetovske skrbi in naklonjenosti do istrskih Slovanov, katero dokumentujejo na ta način baš državni uradniki na Primorskem, ki so svoji ljubezni do nas dali že večkrat primerne duška. Tudi magistrat Pazinski osretilo je okrajno glavarstvo z nemškimi dopisi in namestništvo je to novotarijo potrdilo, hoteč s tem pokazati narodni večini v mestni zbornici Pazinski jasno in določno: „Vašega jezika ne priznavamo, če pa nečete, da Vam dopisujemo italijanski, dobro, Vam bomo pa dopisovali

namški — hrvaški pa nikakor ne! — Proti odloku namestništva v Trstu pritožila se je mestna občina Pazinska na ministerstvo in te dni došla je rešitev, v kateri ministerstvo izreka, da mestni občini Pazinski ni smeti uradno dopisovati v nemškem jeziku, ker nemščina v Istri ni deželni jezik. — To je izvestno rešitev, ki bode imela dobrih posledic, glede mesta Pazina pa sodimo, da i zdaj ne bode dobival hrvaških dopisov, ampak namesto nemških — zopet italijanske.

Češki realisti.

Znana malobrojna skupina čeških realistov, katero vodi nikdar zadovoljni prof. Masaryk, prišla je, kakor je znano, v državni zbor le po milosti mladočeške stranke in se tudi Mladočehom pridružila brezpogojno. V svojih političnih nazorih pa se realisti še precej razlikujejo od mladočeških svojih kolegov, kakor posebno jasno kaže prof. Masaryk zadnji govor, katerega je govoril svojim volilcem v Strakonici. Masaryk govoril je tudi o vnanji politiki in se izrekel odločno proti Vašatyju. Jedro njegovega poročila je nastopno: „Kardinalna točka politične situacije je trojna zveza, ki Čehom ni simpatična in sicer baje zato ne, ker bi zveza z Rusijo olajšala izdatna bremena, katera nam je nositi vsled vednega pomnoževanja vojske. Kdor to trdi, pozabil je, da smo bili svoje dni z Rusijo alijirani, da smo pa kljub temu žrtvovali ogromne vsote v vojaške namene. Tudi Čehom ni koristila tedanja avstrijsko-ruska zveza čisto in gladko nič. Glede Rusije razširjeni so mej Čehi zelo krivi nazori, toda ne oziraje se nauje, sme se uprašati: ali je za katero koli stranko koristno, da priporoča zvezo z Rusijo, ko je vender dognano, da je Avstrija sklenila za celo vrsto let zvezno pogodbo z Nemčijo in z Italijo? Ali morejo Čehi priporočati zvezo z Rusijo, ko se le-ta sama brani take zveze. In končno, so li simpatije naroda češkega, ki je vseskozi liberalen narod in mrzi vse kar je policijskega, so li te simpatije uzrok, da bi zaupal brezpogojno baš ruski policiji. — Glede drugih strank avstrijskih rekel je Masaryk, da se poslanci naroda ne morejo družiti z visoko aristokracijo, katero prešinja nekrščansk stanovsk duh in preziranje do drugih poslancev. Mogoča je samo združitev na podlagi določenega programa. Isto tako ni še misliti, da bi se Mladočehi v sedanjih razmerah mogli združiti z moravsko-češkimi poslanci, ki so zastopiki staročeških nazorov; tudi z njim je mogoča le parlamentarna združitev, dočim je glede Poljakov in Hohenwartovcev treba še čakati. Glede Nemcev sodi Masaryk, da mej njimi in mej Čehi v materijalnih uprašanjih ni nobene razlike, pač pa, da so v političnem oziru principijelne razlike, katerih je mogoče le premostiti, ako bi se državnopravno razmerje čeških dežela končno določilo. Državno pravo češko je po Masarykovi sodbi jedina garancija za enakopravnost.

Iz cerkvenih krogov.

Zaduje dni priobčili smo na kratko to, kar sta dva odlična cerkvena dostojanstvenika na Ogerskem, reformovani škof Szasz in katoliški prošt Foltin govorila o razmerji, katero vlada mej cerkvo in državo. Danes — variatio delectat — bomo zabeležili izjavo graškega klerikalnega lista o tej stvari, ki uprav elektriško razsvetljuje mišljenje Zwergerjevih paladinov. Omenjeni list pravi: „Ti govori so izvestno kaj ljubki dokazi za ne samo jako nevarno nego tudi grozno neslano državno cerkveno idejo, ki je posebno nesramno javlja na Ogerskem. Radi bi gledali plemenitega tega prošta, kako bok ob boku s kalvinci in vladnimi uradniki razširja „verske in uravne ideje“ in se norčuje iz rimskih razsodb. Pred nekaterimi dnevi govorili smo o zvezi Samassa-Tisza; danes je to že kvadrupelaljanca: Samassa-Tisza-Szasz-Foltin“. Tako sodi priznana-ekstremno glasilo ultramontanskih pritlikavcev o vzvišenih patrijotih in odličnih služabnikih božjih, ki skušajo zadostiti svojim dolžnostim kot državljani in verniki.

Spletski škof Nakić.

Že večkrat imeli so priliko imenovati famoznega škofa Spletskega ime, kadar koli je pa nanesla prilika, da smo se z njim bavili, nikdar nismo vedeli povedati kaj dobrega. I zdaj je tako. Gospodine Nakić suspendiral je od službe tri hrvaške duhovnike spletske škofije, in sicer zato — čujte in strmite! — zato, ker so se vrnili na svoja mesta tri dni pozneje, nego jim je potekel dopust!!

Vnanje države.

Nemška sodba o naši vojski.

Odkar se je Avstija približala Nemčiji ter pristopila k trojni zvezi, prizadevajo si nemški politiki na vso moč, da pomnožuje Avstrija svojo vojsko, ne oziraje se niti na potrebo te ogromne vojaške sile niti na sposobnost davkoplačevalcev, polagati na altar domovine, tako silne denarne žrtve. Znana „Norddeutsche Allg. Ztg.“ piše glede na zadnje terjatve našega vojnega ministra nastopno: „Prizadevanje, vzdržati ravnotežje v budgetu, ima močno zaslombo v parlamentu in mej narodom, toda vzlic vsej izbornosti avstrijske vojske treba priznati, da so posamni kadri premajhni in da je mnogo premalo častnikov kar odpraviti je nujno potrebno.“ — Torej Nemcem v rajhu ni všeč, da

Dalje v prilogi.

naši zastopniki ne marajo dovoliti novih izdatkov; zakaj — tega pač ni treba povedati napose.

Ruska oboroževanja.

Berolinski listi, ki pazno zasledujejo najmanjšo stvarico na Ruskem, poročajo, da zbira Rusija vedno novih vojakov ob zapadnih svojih mejah. „Kreuz-Ztg.“, znani organ pruskim aristokratov, ki ima tudi mej diplomati mnogo sodelavcev, javlja, da ni smeti verovati raznim časopisom, kar poročajo o ruskih manevrih itd., nego pravi, da so to zgolj oficijozna poročila, katerim je namen premotiti političke kroge, kajti Rusija zakriva z njimi le vedno večje mase vojske zbranega ob mejah. Faktum je, da so Rusi zdaj pred kratkim zopet nastanili sila mnogo konjice blizu nemške meje ter potrebne vojašnice in hleve sezidali znova ali pa vzeli pripravna poslopja v zakup. Reči se more, da so v kratkem svoje vojske ob meji potrojili in je nastanili povsem blizu meje, vzlic temu, da je bila doslej iz jedne iz druge strani navada, da ni bilo dve milje od meje vojaških garnizij. Vsa nabiranja vojakov vrše se zdaj, ko so že zdavnaj končani manevri, in isto tako se utrjuje zdaj v naglici vse ozemlje od Kovna do Varšave, kar gotovo ni dobro znamenje za evropski mir.

Berolinska pogodba.

Francoski, navadno dobro poučeni list „Mémorial Diplomatique“ javil je pred kratkim, da namerja Salisbury sklicati konferencijo signatarnih velesil, da bi se revidirala Berolinska pogodba. Ta vest, katera bi brez nobene dvojbe prouzročila evropsko vojako, vznemirila je vse političke kroge tako močno, da so oficijelni zastopniki velesil hiteli demontovati jo kar najodločnejše. Tudi ruski listi bavili so se s tem uprašanjem in „St. Petrbg. Vjed.“ pravijo, da je dolžnost evropske diplomacije takšno konferencijo na vsak način onemogočiti, kajti konferencija je gotova vojska. Vsak poskus z angleške strani z bojnimi ladjami ploviti skozi Dardanelo, zabranili bi Rusi z orožjem v rokah. „Novosti“ sodijo, da bi na takšni konferenciji bila Rusija združena s Francijo dovolj močna, da se protivi čemur koli. Danes ali jutri je pa revizija Berolinske pogodbe itak neizogibna, in se bode gotovo poskusila, predno bodo prizadete velesile prijele za orožje. Končno bodi omenjena še Bismarckovega glasila opomba, da imado glasom Berolinske pogodbe evropske velesile pravice interpelovati zaradi rusko-turškega dogovora.

Iz cerkvenih krogov.

Te dni bila je v Lyonu volitev novega generala dominikancev in sicer je bil izvoljen pater Andrej Fröhlich v Dunaja. Glede te volitve izrekel se je visok cerkven dostojanstvenik, da jo je primerjati volitvi sedanjega predsednika francoske republike. Izid volitve presenetil je najbolj volilce same. Novi general imel bode težko stanje v Rimu, kajti on pride z Dunaja, kjer je zdaj središče trojni zvezi, dočim se vatikanski politiki približavajo kolikor mogoče Franciji, za katero je posebne važnosti, da ostane mej socii generalovimi tudi sedanji minister dominikancev otec Henri Chatillon. Tudi glede španjskega ministra so Francozi v skrbeh, kajti španjski dominikanci, kateri so pokristjanili ves Tonkin, imajo še zdaj v onih krajih mnogo upliva, in mogli bi Francozom mnogo preglavice delati. — Upati je, da bodo trojni zvezi naklonjenega generala dominikancev že v Rimu upotili na pravi pot, da ne bode zgage delal.

Še vedno Dardanele.

Turčija poslala je baje diplomatskim svojim zastopnikom okrožnico, v kateri obravnava dardanelsko uprašanje. Okrožnica konstatuje, da ruska prostovoljna mornarica, ki jadra s trgovinsko zastavo na jamborih, vozi že več let skozi Dardanele. Ker pa prevažajo časih vojake in kaznjence, primerilo se je, da so take ladije po pomoti ustavljali v Dardanelah. Da se ogne Turčija takim nepravilnim dogodkom, sklenila je že večkrat omenjeno pogodbo z Rusijo, ki je pa povsem v zmislu Berolinskega traktata.

Dopisi.

Z Dolenjskega 23. septembra [Izv. dop.] Vse časti in hvale vredno je delovanje našega šolskega društva sv. Cirila in Metoda. Le-to pa vendar ni prav, da ne zastavlja svoj vod, namenjen rešitvi naše narodnosti, tudi v osrednji slovenskih dežela, tam, kjer je to jako potrebno. Na Kranjskem imamo okolu Kočevja vasi čisto slovenske narodnosti, ali pa vsaj mešane, otroci ušolani so pa v nemške šole. V nemških šolah so ne poučujejo slovenski otroci kar nič v materinem jeziku n. pr. v Poljancah (Pöllend) itd. ali pa k večjemu po jedno uro na teden, kakor n. pr. v Maverlu, ako se dotičnemu učitelju to ravno poljubi. Na Primorskem, Koroškem, Štajerskem rešuje naše šolsko društvo sv. Cirila in Metoda dosti slovenskih otrok ponemčenja, prav doma, v osrčji Slovenije, se jih pa vendar le dosti ponemči. To godi se tem uspešnejše, ker so kočevski učitelji vsi skozi in skozi najagrizenejši sovražniki slovenstva, in od nemškega šulferanjskega društva

materijalno podpirani, da svojo narodno dolžnost tem radikalneje izpolnjujejo. Ali bi ne bilo torej na mestu, da načelnštvo društva sv. Cirila in Metoda tudi periferijo Kočevja natančneje preišče, ter tudi tam svoj vod nastavi?

Sicer pa še jedno uprašanje. Ali je našim deželnim in državnim poslancem res absolutno nemogoče to doseči, da bi se i kočevski otroci po večrazrednih šolah slovenščine učiti morali, kakor se morajo slovenski po celem Slovenskem nemščine? Res čudna pravica je to v nas. Slovenci se morajo nemščine učiti, Nemci (Kočevarji) se pa slovenščine ne smejo učiti.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajno številko našega lista zaplenila nam je deželna vlada zaradi dopisa iz Novega mesta, v katerem je bil govor o dejanjih g. viteza Schwarza.

— (Gospod Josip Gorup) je odložil svoj deželnozbornski mandat za Lož, Postojino in Vrhniko.

— (Konfiskacije.) Zadnji številki „Naše Sloge“ v Trstu in „Il Diritto Croato“ v Pulji bili sta zaplenjeni. Došlo nam je drugo izdanje. Uzrok obema konfiskacijama so bili članki o bivanju isterskih Hrvatov v Zagrebu.

— (Odkritje Gajevoga spomenika.) Jugoslovansko akademijo zastopali bodo gg. Rački, Torbar in Tkalcíć. Uredništvo „Narodnih Novin“ zastopal bode g. Grlovič ter položil prvemu hrvat-skemu novinarju in utemeljitelju lista srebrno lovorjev venec na spomenik. Tudi zastopniki akademije prineso soboj prekrasen venec, da okitijo z njim Gajev kip. Mej božjo službo pelo bode tipografsko pevsko društvo „Sloga“ iz Zagreba mašo Zajčevo.

— (Poseben vlak k odkritju Gajevoga spomenika) v Krapini odpelje se v nedeljo jutraj iz Zagreba ob 7. uri 10 minut. Prijave vsprejema do jutri zvečer tiskarna „Narodnih Novin“.

— (Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je imelo dne 22. septembra XLIX. sejo. Navzočni. Prvomestnik Tomo Zupan, dr. vitez Bleiweis, Matej Močnik, Luka Svetec (podpredsednik), dr. Josip Vošnjak (blagajnik), Andrej Zamejic, Anton Žlogar (zapisnikar). — Blagajnik poroča o dohodkih in troških od zadnje vodstvene seje, omenjajoč, da troški v primeri z dohodki le prehitro naraščajo, torej bi bilo podružnicam želeti večje živahnosti. — O. Hrizogona veledušni dar njegove knjige „Razlaganje sv. Rožnega venca“ se hvaležno sprejme. — Sedem prošelj za podaritev knjig in raznih učnih pomočkov je bilo uslišanih. — Vsled razširjenja družbene osnovne šole v Trstu odredilo se je potrebno in naročilo ondotnemu načelnštvu. — Nove podružnice so: Ženska v Št. Juriju ob južni železnici in v Kamniku, podružnica za Laški Trg in okolico. — Mej pokrovitelje so pristopili: Slovenski in hrvatski abiturijenti l. 1891, Trnovska župnija v Ljubljani.

— (Družbi sv. Cirila in Metoda) piše 24. avgusta iz Poljan nad Škofjokloko preč. gosp. župnik Jernej Ramoveš: „Ker se radi boleznim nisem mogel udeležiti 25letnice v Vodican, kjer se je tudi nabrala neka svota v dober namen, darujem danes na dan svojega godovanja družbi sv. Cirila in Metoda 100 gld. kot nje pokrovitelj.“ — Ob istem godovanju preč. gosp. župnika „spominjali so se — kakor se nam javlja od druge strani — navzoči gospodje duhovskega in svetnega stanu prekoristne, vseslovenske, jedino le za blagor vernega slovenskega naroda delujoče družbe ter zložili zanjo svoto 65 gld.“ — Oznanojuč slovenskemu svetu tako zares razveselilne vrstice zahvaljujemo se kar najiskrenejše požrtvovalnemu gospodu župniku, zahvaljujemo vsem nepoznatim onim drugim gospodom duhovskega in svetnega stanu. Bog nakloni naši družbi že mnogo tako odličnih dobrotnikov, potem upajmo, da skoro skoro:

Vremena Kranjcem bodo se zjasnila,
Jim milše zvezde kot nekdaš sijale!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Petindvajsetletnico) svojega obstanika in ob jednem spomin na svojega ustanovitelja g. Blaža Potočnika praznovala bode čitalnica v Št. Vidu nad Ljubljano dne 4. oktobra t. l. Kaj več prijavimo prilično.

— (Mestna hranilnica Ljubljanska) preseli se koncem tega meseca v nove po magi-

stratu jej odkazane prostore v nekdanji Galle-tovi sedaj mestni hiši v pritličji, kjer je imel prej Nagy trgovino z železjem. — Delokrog in poslovanje sta se pri tem mladem zavodu že tako razširila, da sedanji prostori neso nikakor več zadostovali. — Poslovala bode torej mestna hranilnica že dne 1. oktobra t. l. v novih prostorih.

— (Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine Ljubljanske) od 13. do 19. septembra kaže, da je bilo novorojencev 17, umrlih 20, mej poslednjimi 1 za škarlatico, 1 za grižo, 3 za jetiko, 15 za različnimi boleznimi. Mej umrlimi bilo je 8 tujcev, 8 iz zavodov. Za infekcijoznimi boleznimi so oboleli za škarlatico 1, za grižo 4, za oslovskim kašljem 1.

— (Goriška razstava.) Največje število obiskovalcev bilo je v nedeljo, namreč 6001 osoba. Največ obiskovalcev prišlo je s Tržaškimi jutranjimi vlaki, ki so imeli vsled prevelikega navala zamude. V torek bilo je vreme skrajno neugodno in je bilo le 727 osov v razstavi. Dozdaj je obiskalo razstavo blizu 24 000 plačujočih osov. Odbor je ukrenil, da imajo šole in dobrodelni zavodi ob gotovih dneh prost ustop. Isto dovolilo se je vojakom Goriške posadke, ki so v sredo in včeraj mej 1 — 3 uro popoldne obiskali razstavo. Razstava lovskih in drugih psov bode 26. t. m. Razstavin odbor ustregel je splošnji želji ter se bode razstava podaljšala za 8 dnij, to je do 4. oktobra.

— (Z učiteljsišča.) Na tukajšnji učiteljski pripravnici je letošnje šolsko leto 78 učiteljskih pripravnikov, 96 pripravnic. Na tečaji za otroške vrtnarice je 18 obiskovalk. Na vadnici za dečke je 114 učencev, na vadnici za dekleta 137 učenk. Otroški vrt obiskuje 19 dečkov in 19 deklic.

— (Nemštvo.) Na c. kr. gimnaziji v Mariboru je v prvem razredu vsprejetih 32 učencev v nemškem in 46 v slovenskem oddelku, tedaj v celem 78 učencev. Več slovenskih dečkov pa ni našlo milosti pri c. kr. gimnazijskem vodji, ker niso znali do volje nemščine, da-si so prav dobro odgovarjali v drugih rečeh.

— (Germanstvo.) V Mariboru obstoji „zaveza Germanov“ in v njej nosijo zvonec ti-le pravi pravcati Germani: dr. Ed. Glantschnigg (Glančnik), A. Serpp (Srp), Wilschke (Vilčke) itd. Opomenimo pa še naj o tej zvezi to, da je ona v službi „viteza Jurija“.

— (Odpadniki.) Kdo širi na Slovenskem najbolj nemščino, to vidimo iz imen, ki jih nahajamo mnogokrat tam, kjer bi jih najmanj pričakovali. Tako so na čelu nemškega „Schulverein“-a v Ljutomeru gg. odvetnik dr. Namesnik, poštar Mavrič in lekar Šarec. Prva dva sta Slovenca, poslednji Čeh, vsi trije pa so navzlic temu strastni pristaši Weitlofa in podpirajo germanizovanje slovenske mladine.

— (Občinske volitve na Koroškem) vršile se bodo v kratkem. Zadnja številka „Mira“ poudarja, kako bi se koroškim Slovincem v marsičem bolje godilo, ko bi imeli povsodi prave občinske zastope, ko bi imeli vse take župane, svetovalce in odbornike, ki imajo srce za kmeta in so uneti za njegove pravice. Vspodbuja Slovence ter jih poučuje, kako treba postopati. Občinske volitve so na mnogih krajih že napovedane ali pa bodejo v kratkem. Treba je torej iti na delo.

— (Češki gostje v Zagrebu.) Posebni vlak iz Prage v Zagreb k razstavi došel bode 4. oktobra. Hrvatje bodo gotovo češke brate vsprejeli istotako naudušeno, kakor so Čehi vsprejeli hrvatske obiskovalce Praške razstave.

— (Madjarski gostje v Zagrebu.) V soboto 26. t. m. pride s posebnim vlakom nekoliko sto gostov iz Budimpešte v Zagreb pod vodstvom grofa Zichyja. Na kolodvoru pozdravil jih bode mestni načelnik. Ob 3. uri popoldne gredo korporativno v razstavo, kjer jih bode pozdravil razstavni odbor. Zvečer prirede Zagrebška pevsko društva v razstavi koncert. V nedeljo ob 5. uri popoldne da jim mesto Zagreb banket.

— (Iz Oseka) došel je predvčeranjem poseben vlak v Zagreb k razstavi. Na kolodvoru jih je vsprejel in pozdravil župan z mestnim zborom. Pevsko društvo „Kolo“ pozdravilo je goste s pesmijo na kolodvoru.

— (Blazni na Koroškem.) Od leta do leta množi se število blaznih na Koroškem. V začetku bilo jih je v deželni blaznici 110, zdaj jih je pa 270. Zarad pomanjkanja prostora morajo izpuščati bolj mirne. Glavni uzrok naraščanja blaznih je preobilo pitje žganja.

— (Ivana Ortha) misteriozni roman plete se nadalje. Poleg tega, kar smo že prijavili, objavljajo nekateri listi vest, da je tudi igralka Jeny Stubel dobila poročila od svoje sestre Milke, ki je kakor znano soproga Ivana Ortha. Vest o udeležbi Orthovi pri bojih v Chileu se je raznesla, ker je došlo na njegovo mater pismo nečega bivšega nemškega častnika, ki je poslal fotografijo nečega generala Toscana. Ta general, ki je frapantno podoben Ivanu Orthu ali bivšemu nadvojvodi Ivanu, udeležil se je vojne proti Balmacedi.

— (Vojaškega davka, ki ga plačujejo zaradi telesne nesposobnosti za vojaščino nepripravnih) uplačalo se je doslej 12.453.000 gld. Podpore se je dalo rodbinam rezervistov iz te vsote 1.382.330 goldinarjev.

— (Iz Bolca.) Danes v soboto bil je tukaj, priselši iz Gorice, nadvojvoda Karol Ludovik. Nadvojvoda mudil se je delj časa pri nas, ter po obedu v gostilni pri „pošti“ odpotoval čez Predel na Koroško. Nadvojvoda je jako ljubezniv in mil in ima za vse dobro oko. Od Bolca naprej ogledal si je nadvojvoda natanko po povodnji zlo poškodovane kraje ter tudi nekaterikom podelil podpore. Vsi kraji, kjer se je nadvojvoda vozil, bili so v zastavah, in ljudstvo je praznično pozdravljalo brata presvetlega cesarja. Bog ga živi in ohrani!

— (Tri konje zastrupil) je neznan zločinec 21. t. m. posestniku Janezu Schillingerju na Perovem pri Kamniku. Živali: breja kobilica, konj in 27 tednov star žebček, katere so bile izredno lepe rasti, poginile so tekom 24 ur. Pri preiskavi trupel našel je okrajni živinozdravnik strupa arsenika (mišnice) v toliki meri, da bi bila vsaka pomoč zaman. Lastnik trpi do 600 gld. škode.

— (Tatvina na železnici.) Mej Vidmom in Gorico bilo je ukradeno iz poštne vreče pismo, ki je bilo zavarovano za tisoč lir, v katerem pa je bilo sedem tisoč lir. Po čudni pomoti prišlo je to pismo v poštno vrečo za navadna pisma. Neznani tatovi morali so vse to vedeti, kajti vrečo prerezali so z ostrim nožem in ukradli iz nje jedino le omenjeno pismo, na katero so menda prežili. Jednake drzne tatvine neso redke na italijanskih železnicah.

— (O zadevi tatvine na železnici mej Vidmom in Gorico) se poroča, da je bila ukradeno pismo z vsebino 7000 lir oddala banka Paolucci na filijalko kreditnega zavoda v Trstu. O zločincih še ni nobenega sledu. Italijanski listi trdijo, da so italijanski uradniki izročili dotično poštno vrečo v Korminu pravilno avstrijskim uradnikom, da se je tatvina torej izvršila na avstrijskih tleh. Raztrgani zavitek so našli pri Gorici.

— (Izpred sodišča.) Pri okrožnem sodišči v Celji bila je dne 23. t. m. obravnava zaradi železniške nezgode, ki se je pripetila 20. januarja t. l. pri Ponikvah. Kakor znano, je bil nadporočnik Mali težko ranjen, štirje drugi potovalci pa lahko in je bilo razdrobljenih več vagonov. Obtoženi so bili: železniški čuvaj Krabša, strojevodja Daradin in dva sprevoznika poštne vlaka. Čuvaj Krabša bil je obsojen na dva meseca ostrega zapor. Strojvodja in oba sprevoznika bili so oproščeni.

— (Podružnica sv. Cirila in Metoda za Pliberk in okolico) imela bode svoj II. letošnji občni zbor v nedeljo 11. oktobra ob 3. uri popoldne v Šmihelu pri Šerčerjevih. Na vsoporedu je poleg pozdrava načelnikovega in slavnostnega govora še poučni govor in petje ter slučajni govori in nasveti, potem pa prosta zabava.

— (Nova žandarmerijska postaja) ustanovila se bode v Št. Jurji poleg Kranja z dnem 1. oktobra.

— („Učiteljsko društvo“ za Sežanski okraj) imelo bode zborovanje v proslavo desetletnice svojega obstanka v četrtek dne 1. oktobra v Sežani.

— (Povodnji in škode na Koroškem.) Ob Rablskem jezeru dela od ponedeljka 100 vojakov, lovcev in topničarjev iz Naborjeta, pri Bolski trdnjavi pa pijonirski oddelek, da popravijo škode, katere so napravile zadnje povodnji. Cesta je na več krajih odplavljena in se je morala zopet urediti stara, pred leti opuščena cesta ter napraviti dva nova mostova čez Žlico, ki sta se že v tork izročila prometu.

— (Potres.) V Savodji in v bližnjih dolinah na Koroškem čutili so predvčerajem zjutraj ob polu četrti uri hud potres, ki je trajal štiri minute. Spremljevalo ga je gromu podobno bobnjenje.

— (Bralno društvo v Framu) na spodnjem Štajerskem ima v nedeljo 27. t. m. ob 4. uri popoldne svoje redno zborovanje pri g. Turnerji. Potovalni učitelj iz Maribora g. Bele bode govoril o napravi sadnega mošta.

— (Nesreče pri vožnji.) V Celovci povozil je tramway nečega moža, ki je bil precej hudo ranjen, neki izvoščik pa je povozil 12letno deklico, ki je bila poškodovana tako težko, da je umrla.

— (Nezgod pri delu.) V Celovci padel je neki kleparski učenec raz streho in se ubil. Usrok takim nesrečam je večinoma, ker so delavci preveč drzni in se nečejo privezati, kakor bi morali in kakor velewa zakon.

— („Milje i omilje“) bode naslov zbirki poezij, katere bode izdal v kratkem slavni pesnik Jovan Sundečić. Obsejala bode ta izdaja mnogo že znanih, a tudi mnogo še nenatisnenih erotičnih pesnij. Ta vest bode gotovo obradovala vse prijatelje jugoslovanskega pesništva.

— (Srbski konzulat v Trstu.) Iz Belegagrada se brzojavlja, da je atašé Mita Popović pri ministerstvu vnanjih zadev imenovan srbskim konzulom v Trstu.

— (Cvetoča jablan.) Kakor poroča „Marburger Ztg.“, je pri sv. Barbari pri Vurbeku neka jablan polna cvetja, ob enem pa nosi tudi že zrela jabolka.

— (Visoka starost.) Te dni pripeljali so v bolnico milosrdnih bratov v Zagrebu 104letno starko, ki se je nekoliko poškodovala. Starka je sama in brez pomoči dospela v prvo nadstropje.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Lvov 24. septembra. Poljski listi javljajo oficijozno, da glede povišanje vojnega budgeta ni misliti na uresničenje raznih projektov za reformo davkov, posebno ne na davčno olajšanje za malo obrt.

Kodanj 24. septembra. Govori se, da se bodeta ruski car in carinja povodom smrti velike kneginje Aleksandre jutri vrnila v Rusijo. Pot pojde preko Gjedesbya, Warnemünde, Berolina in Aleksandrova v Moskvo.

Draždane 24. septembra. Giers došel popoldno in se odpelje jutri v Italijo.

Peterburg 24. septembra. Prometno ministerstvo sklenila je graditi strategičko važno železniško progo od Kovna preko Kalvarije v Ostrolenko, kjer se bode združila z železnico ob Visli.

Rim 24. septembra. Mej Rusijo in Italijo se vrše obravnave zaradi trgovinske pogodbe.

Postojina 25. septembra. Pri današnji volitvi v tržni zastop narodna stranka zmagala s 55 glasovi večine.

Dunaj 25. septembra. Današnje poročilo o zdravji Taaffe: Trip in temperatura kakor včeraj, splošno stanje prav povoljno, oteklina še vedno, vender ponehuje.

Kodanj 25. septembra. Ruska carska obitelj ob 9. uri 40 minut odpotovala v Moskvo preko Gjedesbya.

Berolin 25. septembra. Car pride danes zvečer v Berlin, bode vsprejel Caprivija in se odpeljal takoj naprej.

Berolin 25. septembra. Car naprosil, da se njegovo današnje potovanje preko Berolina zmatra kot popolno privatno, pruzročeno po smrti v carski obitelji, ki zahteva, da se takoj vrne v Moskvo. Naprosil je, da se opusti vsak vsprejem. Kmalu po dohodu se odpelje s posebnim vlakom preko Aleksandrova.

Berolin 25. septembra. Wolfovemu bureau-u javlja se iz Kodanja, kot gotova resnica tam razširjena vest, da se bode srbski kralj Aleksander poročil s princezino Heleno, hčerjo kneza črnogorskega.

Praga 26. septembra. Bogato okrašeno mesto pri dohodu cesarja podaje čarobno podobo. Po ulicah nebrojna množica ljudstva. Cesar došel na državnem kolodvoru ob 7. uri zjutraj, podal roko justičnemu ministru Schönbornu, ces. namestniku Thunu, dež. maršalu Lobkovicu, dež. zapovedujočemu generalu Grüneu. Namestnika Thuna odlikoval cesar z milostnim nagovorom. Praški župan Šolc pozdravil naudušenim govorom cesarja, najprej češki potem nemški. Cesar zahvalil nemški, potom češki, poudarjajoč, da je blagor bogato obdarjene češke dežele in nje

prebivalcev vedno predmet očetovske njegove skrbi. Cesar sledi z zanimanjem razvoju Prage in se nadeja, da bode razstava mestu in deželi donesla trajno korist. Na cesarjeve besede zaorili naudušeni klici „Slava“ in „Hoch“. Vožnja cesarjeva po ulicah triumfalni sprevod, nepopisna naudušenost nebrojnega ljudstva, voz se je mogel le pomikati korakoma. Praški ostrostrelci na konjih spremljevali cesarjev voz. Na Hradšinu Praška meščanska garda na straži v dvorcu. Vsi listi pozdravljajo cesarjev dohod z naudušenimi članki, opoldne posebne izdaje časopisov o dohodu cesarjevem. V vseh krogih se živo obžaluje, da se Taaffe ni mogel udeležiti cesarjevega potovanja.

Praga 26. septembra. Pri uходу na Hradšin pozdravila sta zjutraj došli nadvojvoda Franc Ferdinand in kardinal Schönborn cesarja, ki je obema odgovoril milostno ter izrazil cesarskemu namestniku najtoplejo zadovoljnost nad presrečnim in lepim vsprejemom. Ob 9. uri pričela se vsprejemanja, mej temi bila nadvojvodinja Margareta z redovnicami, zavoda plemenitih dam, vse plemstvo pod vodstvom kardinala Schönborna, župan z nekimi odborniki, rektorji univerz in obeh politehnik.

Dunaj 26. septembra. „Wiener Zeitg.“ prijavlja cesarjevo lastno ročno pismo Taaffeju, ki sklicuje državni zbor na dan 8. oktobra. Dalje prijavlja „W. Ztg.“ zakon v vodstvu prometa Albrehtove železnice na račun države, eventuelno prevzete železnice po državi in zakon o izvrševanju konzularnega sodstva. Dunajski listi poudarjajo, da potovanje cesarjevo v Prago in Liberec znači jednako naklonjenost vsem narodom.

Današnje poročilo o zdravji Taaffe: Trip in temperatura normalna, splošno stanje jako povoljno. Oteklina le še malo sledu.

Razne vesti.

* (Samomor slavne pevke Marije Wilt.) Z Dunaja se poroča, da je slavna pevka Marija Wilt predvčerajem v napadu blaznosti skočila s četrtega nadstropja hiše „Zwettelhof“ na ulico ter bila takoj mrtva. Bivala je dva dni v zdravilnici dr. Holänderja v Hackingu blizu Dunaja, od kjer se je oddalila na skrivnem.

* (Židovske manipulacije.) Šopronjska trgovinska zbornica naznanila je nedavno trgovinskemu ministerstvu, da se je oddalo na nekaterih ogerskih postajah mnogo jabolčnika, ki se je potem pomešal z vinom ter razposlal kot pristno ogersko vino. Stroga preiskava pokazala je naslednje: Samuel Grünwald, agent vinskega trgovca M. Bauerja v Semeringu, nakupil je na štajerski meji mnogo jabolčnika ter ga poslal na železniški postaji Felsöör in Pinkafő kot jabolčnik Sobotiškemu spediterju Izidorju Faludiu. Ta je potem odposlal jabolčnik kot „vino“ imenovanemu vinskemu trgovcu v Semeringu. Na tak način poslal se je štajerski jabolčnik kot ogersko vino iz dežele. Od 14. marca do 22. avgusta poslalo se je na tak način 164 sodov jabolčnika v skupni teži 1.249.610 kilogramov na razne kraje, dokler ni prišla na dan ta židovska manipulacija.

* (Čudna zbirka.) Mej kronanimi glavami nahaja se več nabiralcev raznih stvari. Princ Waleški marljivo nabira pipe, ruski car zbira pismene znamke in pa jajca roparskih ptic, cesar Viljem podpisane najznamenitejših vojskovodij tega stoletja, kralja švedski in rumunski zbirata avtografe. Najčudnejšo zbirko ima kraljica italijanska Margherita: rokvice in črevlje Marije Stuartove, kraljice Ane angleške, Katarine II., Marije Antoinete, cesarice Josipine, cesarice Marije Lujze, bivše cesarice Evgenije in družih še živečih cesaric in kraljic.

* (Smrt vsled manevrov.) Po končanih manevrih pri Lugosu udeležil se je hrvatski nadporočnik Korenyi še pogovorov mej častniki, potem pa odjezdil s štirimi tovariši v Lugos. Komaj je došel tja, prišlo mu je slabo in so ga morali tovariši dvigniti iz sedla. Deset minut pozneje umrl jim je na rokah. Vsled velicega napora pri manevrih počila je mlademu častniku žila in mu otekla kri.

* (Ladija se je potopila.) Parobrod „Grönland“, vozeč iz Antwerpena v Madras, potopil se je mej potom. Sedemnajst ljudi je utonilo. * (Preprečen dinamični atentat.) Po telegrafskih poročilih iz San Francisca razkrili so zaroto za razrušenje državne ječe v San Auentinu. Veliko množino dinamita so našli pod posteljami sedmih kaznjencev. Dinamit naj bi se razstrelil, ko so bili kaznjenci na sprehodu, potem bi se bili kaznjenci polastili orožja paznikov, jih pomorili in ubežali. Pomnožile so se straže in dobro oborožile. * (100.000 in 50.000 goldinarjev) sta glavna dobitka velike Praške loterije. Opozorjamo svoje čitatelje, da bode žrebanje že dne 15. oktobra.

Poslano.

Velečenjenim p. n. prebivalcem Sežane!

Ko je zadnje nedeljo naše društvo imelo svoj izlet v Vašo sredo, okrasili ste svoje domove z zastavami v znamenje, da smo Vam slovenski pravniki dobro došli. Lepi in nepričakovani ta vprejem nas je utrdil v prepričanju, da smo prišli k svoji in da narod Sežanski umeje duha, kateri vodi delovanje našega društva. Ta zavest nam je tudi dala tisto posebno veselje, s katerim smo ti stega dne vršili na Vaših tleh svojo nalogo. In vsi pravniki, dani iz raznih strani naše domovine, bili smo tudi v tem složni, da smo Vam hvalo dolžni za podeljeno nam sijajno gostoljubnost.

Podpisani odbor šteje si v posebno čast, da Vam izreka občno zahvalo za vse, proseč Vas, da to blagovoljno vzamete na znanje. Bog Vas ohrani!

V Ljubljani, dne 22. septembra 1891.

Za odbor društva „Pravnik“:

Dr. Fran Papež,
načelnik.

Dr. Danilo Majaron,
tajnik.

Gg. abiturijentom!

Približal se je čas, ko se je onim gg. abiturijentom, ki kanijo nadaljevati svoje nauke na visokih šolah, ločiti od doma in domovine slovenske. Težka je taka ločitev od ognjišča domačega, še težje bilo bi bivanje daleč od njega mej tujim Slovencem in njihovem napredku sovražnim življenjem, da niso naši predniki sezidali v tujih mestih domačih ognjišč — ustanovili slovenskih akademskih društev. Ona so posredujoča vez mej domovino in pojedinim dijakom. Podpisani odbor šteje si v dolžnost, da vabi vse gg. abiturijente, kateri namera vajo v Gradci posvetiti se nadaljnim naukom, naj pristopijo članovi akademskemu društvu „Triglav“, ki je ves čas svojega obstanka moško zastopal in neoskvrnjeno ohranil svoje geslo: „Biti slovenske krvi, biti Slovencu ponos!“

Klor želi razjašnjenj radi upisovanj na univerzi itd., oglašajo se v društveni čitalnici (Am Fusse des Schlossberges št. 1), kjer mu je podpisani odbor drage voje na službo.

V Gradci, dne 25. kimovca 1891.

Za odbor akad. društva „Triglav“:

Drd. med. Ivan Jenko,
t. č. predsednik.

Stud. iur. Vinko Strgar,
t. č. tajnik.

Za vnašajo porabo. Bolečine udov, protinske in revmatične bolezni in vsakovrstna vnetja se z gotovim uspehom ozdravijo z Moll-ovim „Francoskim žganjem“. Steklenica stane 90 kr. Vsaki dan ga razpošilja po poštne povzetki A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevajo se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 6 (4-13)

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

ohrani usta, krepiča čeljustno meso ter odpravlja slabo sapo iz ust.

Jedna steklenica ustne vode velja 40 kr.; jedna škatlja zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gid.; 12 škatelj samo 2 gid. (81-119)

Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

Tujci:

24. septembra.

Pri **Mallci**: Cora, Deutsch, Bamer, Lavrič iz Trsta. — Bleksitz iz Srbije. — Regnat iz Gorice. — Tomitsch iz Kočevja. — Zerk iz Banjaluke. — Testin iz Prage. — Dr. Faber, dr. Krall, dr. Klinger, Budinsky iz Grada. — Groschl, Stein, Weiss, Winterholler, Schick z Dunaja.

Pri **Stonu**: Kandern, knez Auersperg, Kostner, Blumrich, Morgenstern, Mautner, Schwab, Pollak, Mayer, Baum, Wiener z Dunaja. — Ladnik, dr. Mahbert iz Grada. — Demšar iz Železnikov. — Martine iz Pulja. — Cando in iz Trsta. — Hoffman, Burich z Reke. — Malli iz Tržiča. — Moline z Angleškega. — Treven iz Idrije. — Eisler iz Velike Kaniže.

Umrlj so v Ljubljani:

25. septembra: Stefan Bergant, gostilničarjev sin, 28 let, Breg št. 20, spridenje krvi.

V deželni bolnici:

23. septembra: Jakob Zgonc, delavec, 63 let, starost. — Primož Petrus, kajzar, 76 let, kron. spridenje krvi.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
24. sept.	7. zjutraj	739.2 mm.	10.0° C	sl. szh.	jasno	0.00 mm.
	2. popol.	740.5 mm.	13.0° C	m. vzh.	jasno	
	9. zvečer	742. mm.	9.0° C	m. vzh.	jasno	
25. sept.	7. zjutraj	745.4 mm.	2.6° C	sl. vzh.	jasno	0.00 mm.
	2. popol.	744.6 mm.	14.0° C	sl. vzh.	jasno	
	9. zvečer	745.4 mm.	6.4° C	sl. vzh.	jasno	

Srednja temperatura 10.3° in 7.7°, za 3.6° in 6.2° pod normalno.

Dunajska borza

dne 26. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	91. —	91.05
Srebrna renta	90.90	91. —
Zlata renta	109.90	110. —
5% marčna renta	102.15	102.05
Akcije narodne banke	1010. —	1008. —
Kreditne akcije	279. —	279.50
London	117.35	117.85
Srebro	—	—
Napol.	9.31	9.31
C. kr. cekini	5.58	5.58
Nemške marke	57.67 1/2	57.67 1/2

Težko prebavljenje,

katar v želodcu, dyspeptija, pomanjkanje sile do jedi, zgago t. d., dalje

katar v sapniku,

začudenje, kašelj, brizgavost mnoge nadleguje in te opozarjamo na (5-6)

OLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najboljše lužne
KISELINE

katera se po izrekih najprvih medicinskih avtoritet rabi z najboljšim uspehom.

Učenece

kateri je dovršil potrebne šole, vsprejme se takoj pri Andreju Druškoviču, trgovina z železnino v Ljubljani. (805-1)

Klavir

v dobrem stanu, lepozvočen, je za 100 gld. na prodaj.

Kje, pove upravništvo „Slov. Naroda“. (761-4)

AGENTI

vsprejmo se takoj za nabiranje naročil na tovarniške izdelke, ki se mogó povsod prodajati. — Poudbe vsprejema F. Hamáček, Praga, 1050/II. (8-882)

JANEZ OGRIS

puškar

v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revolverje ter vse lovske priprave, patrone ter drugo streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse pre-skušene na ces. kr. izkuševališči ter zaznamovane z znamko tega zavoda. (175-58)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare puške popravljajo se ceno. Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Pridnega učenca

s dežele, večdega tudi nemščine, vsprejme v trgovino s mešanim blagom gospod J. N. RANT v Polhovem gradcu. (774-2)

Od pluga do krone.

Obširen zgodovinski roman,

zajet iz kranjske povestnice.

(745-13)

Usojam se slavnemu občinstvu naznaniti, da sem na Bregu št. 6

(trafika) otvorila od slavnega oblastva koncesijonovano pisarno za posredovanje služb, stanovanj in trgovskih lokalitet.

Potrudila se bodem vsekdar, da bodo dobivali delo-dajalci in delo iskajoče osebe najzanesljivejša pojasnila.

V Ljubljani, dne 25. septembra 1891.

(804-1)

G. Flux.

Cesarja Jožefa trg.

Samo nekaj dnij.

Otvoritev v nedeljo dne 27. t. m. ob 9. uri dopoldne.

F. Bayer-ja

PANOPTIKUM.

Zbirka mojstevskih umetniških del, katere so zanimive za vsakoga. — Vse je predstavljeno v naravni velikosti.

Ustopnina za odrasle ljudi 10 kr., za otroke, stare pod 10 let in vojakke brez šarže 5 kr. (806-1)

Kuverte s firmo

(179-28) priporočila po nizki ceni

„NARODNA TISKARNA“

KAROL TILL, Ljubljana, Špitalske ulice 10.

Svinčniki

iz tovarnic: L. C. Hardmuth & Comp. v Budejovicah; A. W. Faber v Parizu, za dijake, risarje, arhitekta, stenografe, mi-zarje, gozdarje in za urade; svinčniki za kopiranje in za umetnike; pastelni svinč-niki in taki za skladišča, železnice in uredništva. Svinčniki za listnice.

Peresa

iz tovarnic: Karol Kuhn & Comp. na Dunaji; D. Lionhardt & Comp. v Birming-hamu; F. Soennecken v Bonnu; potem Klapsova, Grainerjeva, Rasnerjeva, av-strija, knjižna, korespond., konkordija, št. Jurij, ženska, stenografska, risalna, ničla, Dunav in aluminijaska peresa.

Vse

šolske potrebščine

za pisanje, risanje in slikanje, za vse šole, po naročilu gg. profesorjev.

Velika izbira

risalnih skladnikov, risal itd.

Prirodopis

v podobah.

Živalstvo v 250 podobah

v porabo (456-17)

pri nazornem pouku.

23 slik v krasnem bojnem tisku na kartonu. Cena vezanemu izvodu gld. 1.90.

Temeljiti pouk v francoščini

daje gospodična doma in tudi zunanji pouk proti zmerni nagradi. — Natančneje izve se na Tržaški cesti št. 6, v pritličji, II. vrata. (808—1)

Štev. 7816.

(803)

Upis tvrdke.

Pri deželnem kot trgovskem sodišču v Ljubljani se je v registru za posamezne firme upisala firma

Ivan Tomšič

obrtnik z lesom in kupčija z mešanim blagom v Ilirski Bistrici.

V Ljubljani, dne 19. septembra 1891.

Tinktura za želodec.

(Tinctura Rhei Comp.)

lekarja Piccolija v Ljubljani, narejena z večine iz samega pristnega kineškega revnja, je ukusno in izdatno zdravilo, katero ureja funkcije prebavnih organov. Razpošilja je izdelovatelj v zabojčkih po 12 steklenic. Jedna steklenica velja 10 kr. (712—50)

Kwizde

izključno priv.

restitucijska tekočina

umivalna voda za konje

rabi se nad 30 let z izbornim uspehom v mnogih dvornih hlevih, v velikih hlevih vojaških in zasebnih kot krepčilo pred in po težkih delih, proti podvitjam, izvinjenjam, otrpenosti kit itd., ter daje konjem posebno moč za brz tek.

Cena steklenice 1 gld. 40 kr.

Pristno blago z gorenjo varstveno znamko dobi se v vseh lekarnah in špecerijskih trgovinah avstro-ogerskih. (163—8)

S pošto razpošilja se vsak dan z glavne zaloge:

Franz J. Kwizda

ces. in kr. avstrijski in kr. rumunski založnik, okrožni lekar v Kornenburgu pri Dunaji.

Šolske knjige

za ljudske šole na deželi, potem vse šolske potrebščine

razpošilja točno in ceneno (799—1)

J. GIONTINI

trgovec s knjigami in papirjem v Ljubljani.

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešuje in napenjanja odstranjuje ter mlo raztoplja

domače sredstvo. (131—31)

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znamka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor svedočijo mnoge skušnje, čiščenje, zrnjenje in lečenje ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V skatljicah po 35 kr. in 25 kr. Po pošti 6 kr. več. Na vseh delih zavojnine je moja tu dodana zakonito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Vsak slovenski gospodar, ki še ni naročen na ilustriran gospodarski list „Kmetovalec“ s priloženo „Vrtar“, pošlje naj svoj naslov o. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani, katera mu dopošlje prvo številko brezplačno in iz katere more sprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega naprednega slovenskega gospodarja. (60—89)

PETER LUKAS

Ljubljana, Kongresni trg št. 17

priporoča se slav. p. n. občinstvu v napravo

ortopedičnega obuvala

vseh vrst po novem tehničnem strokovnem sistemu z ozrom na anatomijo noge. (800—1)

Naročila, tudi zunanja, izvršujejo se najhitreje, solidno in elegantno.

V AMERIKO.

VOŽNJI LISTKI

(135—33)

pri

nizozemsko-ameriški parobrodni družbi.

I Kolowratring 9

IV Weyringergasse 7

DUNAJ.

Prospekti in pojasnila točno in zastoj.

Najkrajše, najceneje in najhitreje potovanje.

SIEMENS & HALSKE

na Dunaji.

Tovarna: III., Apostelgasse 12.

Instalacijski zavod in zaloga uzorcev:

I., Albrechtplatz 1.

Naprave za električno razsvetljavo

žarnično in obodnično.

Prenos električne sile z največjim užitek.

Izborni akumulatori.

Žarnične svetilke in ogljeniki

lastnega proizvoda.

Svinčeni kabelji in izolirane prevodne žice za vsak namen.

Brzjavni, telefoni, mikrofoni in signalne priprave vsake vrste.

Elektriške kontrolne ure za paznike in priprave za naznanjevanje požarov.

Kazala za stanje vode. (696-3)

Generalni zastopnik za Istro, Goriško, Gradiško in Kranjsko:

Hugo baron Codelli,

TRST, Via della Zonta 4.

„THE MUTUAL“.

Največji finančni zavod na svetu.

Največje in najbogatejše društvo za zavarovanje na življenje.

Ustanovljeno zgolj na podlagi vzajemnosti leta 1842.

Garancijski zaklad iznaša 762²/₃ milijonov frankov.

Ta zaklad je za več nego 150 milijonov frankov večji od zaklada katerega koli zavarovalnega društva na svetu. Od leta 1843 plačalo se je zavarovancem (762—3)

1600 milijonov frankov

in sicer 436 milijonov kot zavarovancev deleže od dobitka. Ta rezultat je, primerjan uspehom drugih zavarovalnic,

dvakrat večji.

Glavno ravnateljstvo za Avstro-Ogersko: na Dunaji, I., Lobkowitzplatz 1.

Glavni zastopnik za Kranjsko:

ALOJZIJ LENČEK, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 5.

Trgovski pomočnik

vešč slovenskega, nemškega in laškega jezika, dober prodajalec mešanega in manufakturnega blaga, išče službe. Ponudbe vsprejema iz prijaznosti upravištvo "Slovenskega Naroda". (794-3)

Mlada gospodičina

iz izobražene slovenske obitelji, dobrosrčna, znajoča popolnoma francoski jezik, vsprejme se v fino meščansko obitelj k dvema otrokoma v starosti 3 do 4 let. Mesečna plača 15 gld., vse prosto in ravnanje kakor s članom obitelji. Ponudbe, ako mogoče s fotografijo, poslati je gospodu **Jožefu Riedl-u** v Gradci, Mehlpfatz št. 4, na Štajerskem. (798-2)

Karolu Till-u

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 10.

Vse (456-9)

šolske potrebščine

za pisanje, risanje in slikanje, za vse šole po naročilu gg. profesorjev.

Velika izbira

risalnih skladnikov, risal itd.

Učenec

kateri ima veselje do dimnikarskega obrta, 14 let star vzprejme se takoj pri g. V. Dopferju, mestnem dimnikarju v Ljubljani, Rožne ulice št. 35.

JOSIP COTMAN

barvar, pleskar in slikar črk

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 17 (766-2)

priporoča se slav. občinstvu za izdelovanje vseh v to stroko spadajočih del, katere izvršuje točno in po cenah, kolikor mogoče nizkih.

Založnik tovarne za platno.

Viljem Sattner

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 20 (757-5)

priporoča za bodočo sezono po znanih nizkih cenah dobrosortovano zalogo

prtenega, modnega in manufakturnega blaga

od priproste do najfinejše vrste. Lepe novosti jesenskega in zimskega blaga za obleke, črne in v vseh drugih modnih barvah; posebnosti pristno angleškega in brnskega modnega blaga za oblačila za gospode, flanelne odevje, predlagači, navadni in salonski prostirači, preproge, angora-kožice, tkani in natisnjeni perilni barhanti i. t. d. i. t. d.

Novosti kupujejo se vsak dan.

Najnovejši modni časniki so na razpolaganje.

Plačilo za obleko, dvojno široko, meter po 50 kr. in več.

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino

Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa i. t. d.,

sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Fine (416-21)

vodne pile in žage

za kojih izbornost se jamči, po najnižji ceni.

Zahvala in vabilo.

Zahvaljuje se najsrčneje za prijazno in mnogobrojno obiskovanje mojega vrtnega obednega salona v minoli poletni sezoni, javljam udano, da bodem ta salon zatvoril v nedeljo dne 27. t. m., mesto njega pa znova odprl

novoadaptirane obedne prostore

ležeče proti ulici.

Vrtni salon in tudi posebna klubna soba dajala se bodeta po zimi v porabo za shode, zabavne večere, svatbe itd.

V mnogobrojno obiskovanje se priporoča z odličnim spoštovanjem

Henrik Höselmayer,

restavratör v hotelu „Pri Mallič“ v Ljubljani.

(801)

Št. 513.

Razglas.

(807-1)

Županstvo občine Gorenjelogaške naznanja, da bode vsled privolitve visoke deželne vlade za Kranjsko od 30. aprila 1891., št. 4964, v občini Gorenji Logatec (Cerkovski vasi) od sedaj na letnem semnju v dan po Nebohodu in v ponedeljek po Roženkranski nedelji tudi semenj za živino. Ob enem je visoka c. kr. deželna vlada dovolila za Gorenji Logatec nov letni in živinski semenj na dan 7. februarja, ako je pa ta dan nedelja ali praznik, bode letni in živinski semenj drugi dan. Do sedaj obstoječi letni in živinski semenj na sv. Lucije dan (13. decembra) ostane še nadalje.

Županstvo v Gorenjem Logatcu,

dne 24. septembra 1891.

Največja razpošiljalnica blaga v Brnu

Filip Ticho,

(99-29)

Zelny trh 21. BRNO Radničká ulice 17.

Ostane

Razpošilja proti povzetju ali predplačilu:

Brnskega sukna, metrov 3-10, za celo moško obleko, dobre baže samo gld. 5-
Brnskega sukna, metrov 3-10, za celo moško obleko, boljše baže samo gld. 8-
Brnskega sukna, metrov 3-10, za celo moško obleko, najfinejše baže samo gld. 10-75.
Brnskega sukna, črne barve, metrov 3-10, zadostujoče za salonsko obleko, jako trajno samo gld. 9-
Metra 2, za ogrtač, v najfinejših barvah in blagih vrstah, samo gld. 6-
Grebenačo blago za pranje (da se sme prati, se jamči), v najnovjših narisih in barvah, metrov 6-40, za celo moško obleko samo gld. 3-
Ostane platnenega blaga, sukančeve blago, ki se sme prati in v čudovitih vzorcih metrov 6-40, za celo moško obleko samo gld. 4-
Ogrinjalo iz sukna, 9 četrtink dolgo, gld. 1-20; čista volna 10 četrtink dolgo gld. 4-; popolnoma črna s svilnenimi resami (kašmirske robe za zalovanje) gld. 4-50.

Blago za ženske obleke

v vseh načinih tkanja, izvršbah in barvah, naj-novejše in najelegantnejše za pomladansko in poletno sezono 1891/92.

Za celo obleko,

dvojne širke,

v dobri baži 10 m gld. 3-50

v boljši baži 10 m " 6-
v finejši baži 10 m " 8-
v najfinejši baži,

čista volna 10 m " 9-
v velefini baži,

čista volna 10 m " 13-
francosko blago.

Črni kašmir.

saksonski izdelek, gladek,

prokast ali rožast:

1 obleka 10 m, gladek gld. 4-50.

1 obleka 10 m, prokast gld. 5-50 do najfin. vrste.

Angleški sefiri (platno), najfinejše in najpraktičnejše za domače in cestne obleke.

Novo!

1 cela obleka v Ia. baži 10 m gld. 5-50.

1 cela obleka v IIa. baži 10 m gld. 4-.

Francosko blago, (satini),

ki se sme prati, za kar se jamči.

Za celo obleko,

10 metrov:

v dobri baži . . . gld. 2-80

v fini baži . . . " 3-50

v najfinejši baži " 4-50

v atlasasti baži . . . " 6-
Jutni zastori,

turški vzorec kompletne

dolgosti prve baže gld. 3-50

druga baže gld. 2-50.

Tuniški zastori,

z zlatom pretekani, z vele-

finimi programi in čopi,

kompletne dolgosti v vseh

barvah gld. 4-50.

Garnitura,

2 posteljni pregrinjali in prt

iz jute . . . gld. 3-50

iz ripsa . . . " 4-50

Manilske

posobne preproge

jako trajne,

ostane 10-11 m gld. 3-40.

Plateno blago

kos-30 Dunajskih vatlov.

Cena kosu:

Rumburško statvino platno,

5 četrtink široko gld. 6-50.

Rumburški oksford, pristne

barve, Ia gld. 6-50.

Rumburški oksford, pristne

barve, IIa gld. 4-50.

Šifon, dobre baže, a gld.

4-50, 5-50, 6-50 do gl. 9-.

Domače platno, štiri čet-

rtinke široko, gld. 4-50, 5

četrtink gld. 5-50.

Štefanijsko platno, pet če-

trtink široko, popolno na-

domestilo za platnene tka-

nine gld. 9-.

Atlasasti gradl za posteljne

prevlake Ia gld. 8-50, IIa

gld. 5-50.

Platnene rjuhe brez šivi,

komad 2 m dolg gld. 1-10.

Kanefas, Ia baže za po-

steljne prevlake gld. 6-.

Ženske srajce iz šifona ali

močnega platna, s čip-

kami, 6 komadov gld. 3-50.

iz najboljših Rumburške

tkanine s svičarsko ve-

zenino 6 komadov gld. 6-.

Pohvalna izpričevala

o prof. dr. Jäger-ja

pristni normalni spodnji obleki

iz Jeruzalema, Kajire, Perry-ja (Amerika).

S posebnim zadovoljstvom potrjamo, da nas je pristna normalna spodnja obleka W. Benger-ja sinov v Stuttgartu, tekot let, kar jo nosimo, popolnoma zadovoljila in da vemo ceniti izbornost higijensko vrednost prof. Jäger-jeve normalne spodnje obleke.

Grški patrijarhat v Jeruzalemu:

Njega svetost Epiphanius, nadškof Jordanski,

Njega svetost nadškof de Sebaste Kyrillos.

Ker sem nosil pristno Jäger-jevo normalno perilo delj, kakor jedno leto, ker jo nosijo mnogi mojih pacijentov že 2/3 leta in ker sem mimo tega priliko imel, prepričati se pri družini bolniških v tem oziru, mislim, da je upravičena moja sodba, da je to perilo za Egipt, za veliko večino ljudi, najpripravnejše perilo. Seveda je je treba nositi in prati strogo po predpisu.

Kajira.

Dr. med. H. Wildt,

ravnatelj in zdravnik v bolnici protestantskih sester v Kajiri.

Dovolite mi, da Vam na kratko izrazim hvaležnost svojo, da ste mi priporočili „dr. Jäger-ja volnene srajce itd.“ anno 1882. Iz začetka sem mislil, da je to perilo nerabljivo za naš zrak, po leti neznosno, po zimi premehekno. Prepričal sem se pa drugače. Jaz sem dobro rejen, a pri nas je v mesecih julij do september navadna vročina po dnevi 28 do 31° R., po noči se močno ohladi, in baš valed tega sem se osvedočil, da je dr. Jäger-ja perilo po dnevi prav prijetno, po noči pa dobro proti prehlajenju. Zategadelj Vas prosim, da izrečete o priliki moje osobno zahvalo gospodu dr. Jäger-ju.

Vila Friedrichsruhe,
Perry, Texas.

F. pl. Schlümbach,
župnik.

Jedina koncesijonovana tovarna mojih normalnih spodnjih oblačil so:

W. Benger-ja sinovi v Bregenzu.

(738)

Prof. dr. G. Jäger.

Najlepši
in
najcenejši

otročji vozički

pri **Antonu Obrezi,**
tapecirarji (454-19)
v Ljubljani, Šelenburgove ulice, 4.
Novo, fino in močno blago.

Z odpošiljanjem
jabolk namiznih in za mošt
prišel sem v soboto dne 19. t. m.
Nadaljne ponudbe z naznanilom količine in
najnižje cene vsprejema (771-2)
V. H. ROHRMANN
naslednik Jože Strzelbe v Ljubljani.

Kavčukove podloge za postelje
pri (727-1)
M. Podkrajšek
v Ljubljani, v Špitalskih ulicah.

Otvoritev gostilne.
Podpisane naznanjam slavnemu p. n. občinstvu, da
sem prevzel gostilno
„pri št. 12“ v Kolodvorskih ulicah št. 12
ter obečam, da bom skrbel za dobro in pristno vino,
sveže pivo, dobro in ceno jedi in pazno postrežbo.
Obilnega obiska proseč, priporočam se
z odličnim spoštovanjem
Janez Majselj.
(802-1)

Kravate za gospode

z najnovejšimi narisi in zelo obljubljene **samovezne**
kravate fasone „Skarfs“ ima v bogati izbiri

J. S. BENEDIKT v Ljubljani. (785-2)

Podpisane si usojata naznaniti slavnemu občinstvu, da sta prevzela od
gospoda **Karola Czerny-ja** tukaj

ključavničarsko obrt in izdelavo tehtnic

ter se priporočata za blagovoljna naročila in zagotavljata najboljšo in najcenejšo
izvršitev v to stroko spadajočih del.

Z velespoštovanjem

Fran in Melhior Bremc.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1891.

Naročila prosiva pošiljati neposredno na naju: Čevljarske ulice št. 3,
na dvorišču. (793-2)

FRAN CHRISTOPH (176-20)

svetli lak za tla

je brez duha, se hitro suši in dolgo traja.

Zaradi teh **praktičnih lastnosti** in jednostavnega rabljenja se posebno pripo-
roča, kdor hoče **sam lakirati** tla. — Sobe se v dveh urah zopet lahko rabijo.
— Dobiva se v različnih barvah (prav kakor oljnate barve) in brezbarven (ki daje
samo svit). — **Uzorec lakiranja in navod rabi dob se v vseh zalozgah.**

Dobiva se v Ljubljani pri **FRAN CHRISTOPH,**
IVANU LUCKMANN-U. izumitelj in jedini izdelovatelj pristnega
svetlega laka za tla, PRAGA & BEROLIN.

Novo racionalno zdravljenje.

Vsem bolnim na živcih

se najtopleje priporoča 21. izdaja izšle brošure
Romana Weissmann-a

Ueber Nervenkrankheiten, Vorbeugung und Heilung.

Dobiva se zastonj (332-12)
v lekarni J. Svobode v Ljubljani.

Spričevala znanih zdravnikov.

Posojilnica v Logatci

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
vabi častite družabnike k

izrednemu občnemu zboru

ki se bode vršil

dne 6. oktobra 1891. l. ob 4. uri popoldne

v Dolenjem Logatci

v hiši gospoda M. Petrič-a (Čevica števil. 1).

DNEVNI RED:

1.) Ponovitev, oziroma popolnitev v rednem občnem zboru
dne 8. februarja 1891 storjenega sklepa „o preosnovitvi zadruga
v zavod z neomejenim poroštvom in vsled tega potrebna pre-
memba zadružnih pravil.“

2.) Razni predlogi.

V Dolenjem Logatci, dne 22. septembra 1891.

Ravnateljstvo.

(796)

I. Trnkóczy-jeva voda za usta

aromatiška, **svežilna** tekočina, katera **ovira** **pohabljenje** zob in od-
pravlja **zadah** ust. — Velika steklenica 50 kr.

II. Trnkóczy-jev zobni prašek

je jako obljubljen in **svežilen** ter dela zobe blesteče bele, a 30 kr.
Navedena zdravila, za katerih izbornost je došlo mnogo zahvalnih pisem,
ima **vedno sveže** v zalogi ter jih razpošilja vsak dan po pošti

lekarna Trnkóczy

poleg mestne hiše v Ljubljani.

Naročilam od zunaj zadošča se s obratno pošto.

Gradec: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczy-ja, deželna lekarna, Sackstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczy-ja, „pri sv. Francišku“, (ob jednem
kemična tovarna), V., Hundsturmstrasse 113.

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczy-ja, „pri zlatem levu“, VIII., Josefstadtter-
strasse 30.

Dunaj: Lekarna dr. Otona pl. Trnkóczy-ja, „pri Radeckiji“, III., Radetzky-
platz 17. (616-10)

Poslednji mesec.

Velika

Poslednji mesec.

Praška razstavna loterija.

Glavna dobitka:

goldinarjev **100.000** goldinarjev **50.000** goldinarjev

(707-15)

LOZI po 1 glđ.

V Ljubljani se dobivajo lozi pri
J. C. MAYER-ju.

LOZI po 1 glđ.